

چکیده

پوسته‌ی برنج یک پسماند عمده در صنعت آسیاب برنج پوسته‌دار می‌باشد که در حجم بسیار بالایی تولید می‌شود که در گذشته کاربرد به‌خصوصی نداشته و اثرات مخرب زیست‌محیطی زیادی را نیز به همراه داشته است. با توجه به اهمیت فیزیکی و شیمیایی پوسته برنج، استفاده از این محصول جانبی می‌تواند با توجه به اهداف توسعه پایدار دارای اهمیت اقتصادی و زیست‌محیطی بسیاری باشد. این پژوهش با هدف کلی بررسی و شناسایی مناسبترین راهبردهای کاربرد پوسته برنج در جهت تحقق اهداف پایداری کشت برنج در استان گیلان انجام شده است. برای این منظور با استفاده از روش تصمیم‌گیری چندمعیاره (AHP) و با استفاده از نظرات تخصصی کارشناسان خبره و متخصصان، مهمترین کاربردهای استفاده از پوسته برنج در بخش صنایع، تولید انرژی، خوراک دام، اصلاح خاک، مالچ و امحاء از طریق سوزاندن با توجه به شاخص‌های توسعه پایدار (اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی) مورد بررسی قرار گرفت. نتایج نشان داد که از بین شاخص‌های مورد مطالعه بحث سلامت محیط‌زیست بیش از سایر شاخص‌ها در انتخاب مناسب‌ترین کاربرد پوسته برنج مورد توجه پاسخگویان بوده است. از لحاظ شاخص اقتصادی، پاسخگویان کاربرد پوسته برنج در صنایع را به عنوان اولویت اول انتخاب نمودند. از لحاظ شاخص زیست‌محیطی ارجحیت استفاده از پوسته برنج در بهبود و اصلاح خاک بیش از موارد مورد توجه قرار گرفت و در نهایت از لحاظ شاخص‌های اجتماعی نیز مجدداً کاربرد در بخش صنایع مرتبط مورد توجه قرار گرفت. با توجه به شاخص‌های سه گانه استفاده از پوسته برنج در بخش صنایع و نیز تولید انرژی به عنوان گزینه‌های اولویت دار از دید خبرگان بودند.

کلمات کلیدی: توسعه پایدار، انرژی، پوسته برنج، تحلیل سلسله مراتبی

